

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

“ ___ ” _____ 2024р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва програми)

на тему: «Облік і контроль стану та використання виробничих запасів на підприємствах аграрної галузі (на прикладі СФГ «ЛУКА»)»

(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ група 41

Ясинська Ніколь Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ	6
1.1. Характеристика виробничих запасів аграрних підприємств.....	6
1.2. Нормативне забезпечення обліку виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах	13
1.3. Проблематика облікового забезпечення управління виробничими запасами аграрних підприємств	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ	24
2.1. Характеристика діяльності СФГ «ЛУКА» у сфері агробізнесу...	24
2.2. Організаційні аспекти та документальне забезпечення обліку виробничих запасів у СФГ «ЛУКА».....	34
2.3. Діюча практика обліку виробничих запасів на аграрному підприємстві СФГ «ЛУКА».....	41
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ СФГ «ЛУКА»	52
3.1. Аналіз забезпеченості сільськогосподарського технологічного процесу виробничими запасами.....	52
3.2. Контроль за станом та використанням виробничих запасів на аграрних підприємствах запасів.....	62
3.3. Напрямки удосконалення обліку і контролю виробничих запасів аграрних підприємств.....	66
ВИСНОВКИ	71
Список використаних джерел	78
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Виробничі запаси є невід'ємною частиною успішної діяльності аграрних підприємств. Вони забезпечують безперервність виробничого процесу, допомагають ефективно планувати та прогнозувати витрати підвищують конкурентоспроможність та сприяють фінансовій стабільності підприємства. Ефективне управління виробничими запасами є ключовим фактором для забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств і досягнення їхніх стратегічних цілей. Наявність даних про запаси дозволяє аграрним підприємствам планувати свої виробничі процеси, розраховувати потребу в ресурсах і своєчасно поповнювати запаси. Запаси необхідних матеріальних ресурсів дозволяють вчасно почати посівні, збиральні та інші роботи, що є критично важливим для успішного врожаю. Отже, виробничі відіграють ключову роль у розвитку аграрних підприємств. Базовою системою діагностики стану та ефективного використання виробничих запасів в аграрному бізнесі є обліково-контрольна система. Відтак дослідження питань з обліку та контролю виробничих запасів є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на вітчизняних підприємствах безперервно досліджуються провідними науковцями, серед яких: Бабенко Л. В., Бойко О.О., Беляєва Л.А., Бондаренко О. М., Васильєва В. Г., Василішин С.І., Ярова В.В. Грищук Г.В. Жук М.В., Пацарнюк О.В. Кулик В., Карпенко Ю., Макаренко Н. Михайловина С. О., Підлубна О.Д., Пеняк Ю. С., Беляєва Л. А., Рудь О. О. Пікуліна О. В., Бобиль В. В., Мовчан М. В, Рагуліна І., Нижня А. Савчук В., Садовська І., Свістун Л. Тесак О. В. Семенова С. М.. Степаненко О.І., Федірець, О. В., Даценко О. В., Кекало Є. О. Хмелюк А.В., Черненко П.В. Шевченко Л. Я. Шевців Л.Ю., Тесляк М.М. та ін. Незважаючи на здобутки науковців, проблематика обліку та контролю виробничих запасів аграрних підприємств залишається актуальною та потребує подальшого дослідження.

Мета і завдання роботи. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних аспектів, нормативного регулювання та проведення прикладного дослідження обліку і контролю за станом і використанням виробничих запасів аграрних підприємств.

Для досягнення зазначеної мети вирішено наступні **завдання**:

- здійснити характеристику виробничих запасів аграрних підприємств ;
- навести нормативне забезпечення обліку виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах ;
- визначити проблематику облікового забезпечення управління виробничими запасами аграрних підприємств ;
- надати загальну характеристику діяльності, організації обліку та звітності аграрного підприємства СФГ «ЛУКА»;
- представити організаційні аспекти та документальне забезпечення обліку виробничих запасів у СФГ «ЛУКА» ;
- розкрити діючу практику обліку виробничих запасів на аграрному підприємстві СФГ «ЛУКА»;
- провести аналіз забезпеченості сільськогосподарського технологічного процесу виробничими запасами ;
- охарактеризувати контроль за станом та використанням виробничих запасів на аграрних підприємствах запасів
- обґрунтувати напрямки удосконалення обліку і контролю виробничих запасів аграрних підприємств

Об'єктом дослідження є процес стану та використання виробничих запасів у забезпеченні біологічної трансформації сільськогосподарських культур аграрних підприємств

Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-методичні та практичні аспекти обліку та контролю за станом та раціональним використанням виробничих запасів в аграрному підприємстві

Методи дослідження. В процесі написання кваліфікаційної роботи було використано, насамперед загальнонаукові методи дослідження: індукції та

дедукції, аналогії, синтезу та абстрагуванні, прямого і непрямого спостереження, порівняння. Загальнонаукові методи дослідження є основою для будь-якої наукової діяльності, забезпечуючи систематичний і об'єктивний підхід до вивчення явищ та процесів. Їхнє використання дозволило отримати достовірні результати, на основі яких зроблено практичні рекомендації. Також використовувалися специфічні методи дослідження – економічного аналізу, побудови статистичного ряду динаміки, графічний метод. Для формулювання висновків дослідження застосовано методи наукової абстракції та узагальнення.

Інформаційною базою при написанні кваліфікаційної роботи слугували законодавчо-нормативні документи України, які регламентують облікове забезпечення та документальне оформлення операцій з використання виробничих запасів аграрними підприємствами, монографії та фахові статті вітчизняних науковців з проблематики обліку і контролю виробничих запасів, матеріали науково-практичних конференцій, періодичні фахові видання з обліку та оподаткування аграрних підприємств. Практичні аспекти було досліджено за обліковими регістрами, фінансовою та статистичною звітністю СФГ «ЛУКА»

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано тези у збірнику наукових студентських робіт: Ясинська Н.О. Сутнісні характеристики виробничих запасів аграрних підприємств. *Сучасні проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах військового стану*: тези доповідей підсумкової студентської конференції ФМОІТ, присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників. ОНЕУ (10-12 квітня 2024 р). Одеса. ОНЕУ. 2024. С. 108-110.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження обліку і контролю стану та використання виробничих запасів на підприємствах аграрної галузі за практичними матеріалами функціонування СФГ «ЛУКА» було отримано наступні результати дослідження відповідно до зазначеної мети та поставлених завдань кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього рівня бакалавр за освітньою програмою «Облік, аудит та податковий консалтинг»

Наявні у розпорядженні аграрних підприємств матеріально-сировинні ресурси є базою здійснення біологічної трансформації біологічних активів, як специфічної складової ресурсного потенціалу аграрних підприємств, а також формують матеріальні витрати у структурі собівартості готової сільськогосподарської продукції. Особливо це стосується підприємств, які впроваджують виробництво рослинницької та тваринницької продукції, виконують сільськогосподарські роботи або надають послуги. Виробничі запаси аграрних підприємств - це матеріальні ресурси, які використовуються в сільському господарстві для проведення виробничих операцій і вирощування сільськогосподарської продукції. Ці запаси є важливим об'єктом обліку і управління для аграрних підприємств. Основні типи виробничих запасів на аграрних підприємствах включають: насіння та посадковий матеріал, що буде використаний під врожай, мінеральні добрива та засоби захисту рослин, корми для тварин, паливо та паливно-мастильні матеріали для забезпечення технології аграрного виробництва, запасні частини для ремонту сільськогосподарської техніки. Наявність таких виробничих запасів дає можливість аграріям оперативно реагувати на зміни ринкових умов, наприклад, збільшення виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції.

Нормативна регламентація обліку виробничих запасів аграрних підприємств представлена ієрархією чинних національних документів, відповідно до яких забезпечується організаційна складова облікового процесу та імплементація облікової інформації у фінансової звітності та статистичні

звітності. Основними документами є національні стандарти обліку, методичні рекомендації з обліку виробничих запасів та формування собівартості сільськогосподарської продукції. Для більшості аграрних підприємств, які застосовують норми національних стандартів формування облікової інформації, визначальним є НП(С)БО 9 «Запаси». Саме цей стандарт висуває основні вимоги щодо визнання виробничих запасів активами, їх класифікацію, формування їх первісної вартості, альтернативність вибору оцінки виробничих запасів при їх вибутті, оцінку запасів на дату балансу. При формуванні облікової інформації та звітності підприємств важливими умовами є умови визнання виробничих запасів активами. При відображенні виробничих запасів у системі рахунків бухгалтерського передбачено однойменний рахунок 20 «Виробничі запаси», який має певні субрахунки з урахуванням особливостей здійснення операцій на сільськогосподарських підприємствах. Одним із важливих питань організації бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах є формування його облікової політики, яка має віддзеркалити особливості обліку виробничих запасів з урахуванням галузевої специфіки їх використання. оформлення в обліку операцій з виробничими запасами має бути підпорядковано чинним нормативним документам в частині їх оцінки при надходженні та вибутті, порядку визнання активами та відображення у фінансовій звітності підприємств. Достовірність формування облікової інформації є основою забезпечення правильності справляння податків за операціями з виробничими запасами підприємств

Проблематика облікового забезпечення управління виробничими запасами аграрних підприємств є складною та багатогранною. Вона включає низку аспектів, які можуть негативно впливати на ефективність управління запасами. До таких проблемних аспектів можна віднести: недосконалість облікових систем: відсутність сучасних автоматизованих систем обліку може призводити до неточностей у даних про наявність, переміщення та використання запасів; неналежні умови зберігання, тобто недотримання умов зберігання може призводити до втрати якості або псування запасів, що негативно впливає на їх

облік та використання; недостатня кваліфікація персоналу: відсутність достатньої кваліфікації та підготовки персоналу у сфері обліку та управління запасами може призводити до помилок і неефективного використання ресурсів. Для подолання цих проблем аграрним підприємствам необхідно впроваджувати сучасні автоматизовані системи обліку, забезпечувати регулярне навчання персоналу, удосконалювати процеси планування та прогнозування, а також інтегрувати інформаційні системи для покращення якості даних та оперативності управління запасами.

Облікові аспекти стану використання виробничих запасів на підприємствах аграрної галузі було розглянуто за практичними матеріалами діяльності СФГ «ЛУКА». Селянське фермерське господарство «ЛУКА» створено відповідно до чинного галузевого законодавства членами однієї сім'ї та функціонує як юридична особа агробізнесу. Природно-кліматичні умови розташування підприємства сприяють вирощуванню сільськогосподарської продукції, що є основною метою створення СФГ «ЛУКА», здійснює виробництво продукції на сільськогосподарських землях, які знаходяться у його користуванні в основному на правах оренди, тобто підприємство має землі за угодами оренди з фізичними особами-власниками земельних паїв. Підприємство СФГ «ЛУКА» нарощує свій потенціал за рахунок зростання вартості основних засобів та оборотних активів. СФГ «ЛУКА» має у своєму розпорядженні потужний машино-тракторний парк, що дозволяє йому здійснювати обробіток свої посіви аграрних культур, а також надавати послуги з виконання польових робіт іншим аграрним підприємствам та фізичним особам. Проведене дослідження встановило зниження усіх результативних показників у воєнному 2022 році, а саме доходу від реалізації сільськогосподарської продукції та відповідно її собівартості реалізації. Значного зниження набули усі показники абсолютної та відносної ефективності господарювання. абсолютні показники операційного прибутку знизилися у 2023 році – майже на 80% рівня 2021 року, а чистого прибутку – на 85%. Рентабельність продаж скоротилася з 25,8% до 7,1%

Обсяги виробництва а відповідно й реалізації сільськогосподарських культур значно залежать від використання насінневого матеріалу, мінеральних добрив та засобів захисту рослин. Визначальним при цьому є забезпечення достовірної облікової інформації про стан та використання таких виробничих запасів СФГ «ЛУКА» та відповідне документальне підтвердження операцій з виробничими запасами. На аграрному підприємстві використовуються наступні документи для підтвердження операцій з придбання та використання виробничих запасів. Початковим документом, який засвідчує правові відносини з контрагентами, виступає Договір купівлі-продажу, який визначає основні умови, за якими здійснюється угода між продавцем і покупцем виробничих запасів. Документ регулює всі аспекти постачання, оплати, якості та прийняття виробничих запасів, забезпечуючи правову захищеність сторін і сприяючи успішній реалізації угоди. В договорі купівлі-продажу виробничих запасів визначають основні умови, які регулюють відносини між продавцем і покупцем, забезпечують правову захищеність обох сторін та сприяють безперебійному здійсненню угоди. Надходження виробничих запасів оформлюється прибутковою накладною та отриманням податкової накладної від постачальника. Вибуття (використання) виробничих запасів оформлюється Актом на списання. Слід зазначити, що для аграрних підприємств передбачено окремі форми первинних документів з урахуванням специфіки самих виробничих запасів. Складський облік виробничих запасів в аграрних підприємствах передбачає комплекс заходів та процедур, спрямованих на систематичне відстеження, контроль та зберігання матеріальних ресурсів, необхідних для виробництва сільськогосподарської продукції.

Облік виробничих запасів у СФГ «ЛУКА» відбувається із застосуванням відповідних субрахунків до рахунку 20 «Виробничі запаси» у частині обліку матеріалів сільськогосподарського призначення, ПММ, запасних частин для сільськогосподарської техніки та ін. Також при використанні господарського інвентаря застосовується рахунок 22 «МШП». Виробничі запаси в основному на підприємство надходять у результаті їх придбання у постачальників. Але,

враховуючи, що підприємство є аграрним, то така складова як матеріали сільськогосподарського призначення у вигляді посівного матеріалу має свою особливість. Підприємство, в основному використовує власне насіння сільськогосподарських культур (пшениці, соняшник, ячмінь) для забезпечення посіву під наступний врожай. Використання насіння, мінеральних добрив та засобів захисту рослин здійснюється за об'єктами витрат на біологічні перетворення сільськогосподарських рослин, тобто на виробництво сільськогосподарської продукції рослинництва за окремими субрахунками до ранку 23 «Виробництво» Систематизація інформація щодо наявності, надходження та використання мінеральних добрив, засобів захисту рослин, запасних частин та паливно-мастильних матеріалів знаходить своє відображення в облікових регістрах відповідно до автоматизованої системи обліку та знаходить своє відображення в оборотно-сальдовій відомості. Облік мінеральних добрив та інших виробничих запасів ведеться на підприємстві СФГ «ЛУКА» за всіма правилами – в кількісно-сумовому виразі за кожним найменуванням мінеральних добрив.

За результатами проведеного аналізу встановлено, що у СФГ «ЛУКА» загальна вартість запасів у 2022 році значно зросла до 15084,60 тис. грн, в основному за рахунок зростання готової сільськогосподарської продукція, яка залишилася нереалізованою на кінець 2022 року. І це є виправданим, оскільки у перший рік початку повномасштабної війни на території нашої країни аграрії зазнали значних труднощів з продажу своєї продукції. також вплинуло коливання реалізаційних цін. Що стосується виробничих запасів, то вони мають загальну тенденцію до зниження, але це свідчить про їх раціональне використання на підприємстві СФГ «ЛУКА». Саме специфіка аграрного виробництва передбачає вирощування сільськогосподарської продукції із значним залученням матеріалів сільськогосподарського призначення таких, як мінеральні добрива, засоби захисту рослин та паливно-мастильні матеріали. Слід зазначити, що СФГ «ЛУКА» кожного року купляє дуже великі обсяги мінеральних добрив. Також спостерігається зростання обсягів придбаних засобів

захисту рослин. Використання таких складових виробничих запасів формує виробничу собівартості аграрної продукції. матеріальні витрати займають дуже значну частку у складі собівартості продукції рослинництва, яка коливається у межах 50-70% від загальних витрат на виробництво продукції рослинництва. Причому, значна доля приходить на мінеральні добрива. Саме ця складова виробничих запасів при її використанні займає найбільшу частку у складі прямих матеріальних витрат на виробництво продукції рослинництва, яка коливається від 40% до майже 60% у загальній сумі матеріальних витрат. Наступною вагомою статтею прямих матеріальних витрат є паливо та паливно-мастильні матеріали, без використання яких неможливий процес проведення польових робіт та збирання врожаю сільськогосподарських культур. Отже, використання виробничих запасів СФГ «ЛУКА» має пріоритетну роль у формуванні виробничої собівартості сільськогосподарської продукції, що є основною метою функціонування фермерського господарства

Контроль використання виробничих запасів в аграрних підприємствах є важливим елементом управління запасами та забезпечення ефективного використання ресурсів. Інвентаризація виробничих запасів є процесом перевірки та оцінки фактичних залишків матеріальних ресурсів на складах або виробничих площах підприємства в порівнянні з обліковими даними. Цей процес має на меті забезпечити точність обліку запасів та виявлення можливих недоліків у системі управління запасами. Отже, інвентаризація виробничих запасів допомагає підприємству забезпечити точність обліку, контролювати витрати та ефективно управляти матеріальними ресурсами для забезпечення безперебійного виробництва. Після завершення інвентаризації складається детальний звіт, в якому вказуються фактичні залишки кожного виду виробничих запасів. У звіті також необхідно вказати будь-які різниці між фактичними залишками та обліковими даними, які були виявлені під час інвентаризації. Для проведення інвентаризаційної роботи на сільськогосподарських підприємствах розпорядним документом їх керівника створюються постійно діючі інвентаризаційні комісії у

складі керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера, які очолюються керівником підприємства або його заступником.

З метою удосконалення облікового процесу СФГ «ЛУКА» для відображення матеріалів сільськогосподарського призначення доцільно ввести додаткові субрахунки, які будуть систематизувати інформацію щодо таких виробничих запасів у розрізі їх видів з урахуванням технологічного процесу вирощування сільськогосподарських рослин. Відповідно до загальної методики власне насіння сільськогосподарських культур, яке передбачено використовувати під посів майбутніх врожаїв аграрної продукції, обліковується на субрахунку 27 «Готова сільськогосподарська продукція». Задля інформативності більш доцільним вважається обліковувати такі насіннєвий фонд у складі матеріалів сільськогосподарського призначення, тобто на субрахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» з відкриттям додаткових аналітичних субрахунків. На підприємстві є достатньо великий перелік використовуваних мінеральних добрив. Для таких матеріалів сільськогосподарського призначення також доцільним є розширити аналітичний облік, а саме з відкриттям таких субрахунків;

- субрахунок 2081 «Насіннєвий фонд» - обліковувати такі матеріали у вигляді вирощеної продукції рослинництва, яка буде використана під посів майбутніх врожаїв

- субрахунок 2082 «Мінеральні добрива» – обліковувати мінеральні добрива, які використовуються для підживлення сільськогосподарських рослин

- субрахунок 2083 «Засоби захисту рослин» - використовувати для обліку матеріалів сільськогосподарського призначення, що мають цільове призначення у частині захисту рослин під час їх біологічної трансформації

Забезпечення аналітичного обліку та контролю за використанням виробничих запасів на аграрному підприємстві СФГ «ЛУКА» надасть можливість їх більш раціонального та цільового використання з метою забезпечення технологічного процесу біологічної трансформації сільськогосподарських рослин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко Л. В., Васильєва В. Г., Коновалова, О. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами. *Економічний простір*. 2021. Випуск 166 С. 90-96. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-16>
2. Василішин С.І., Ярова В.В. Методичні аспекти бухгалтерського обліку виробничих запасів аграрних підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Випуск 21. С. 650-656.
3. Гадзевич О. І. Шпятиковська Т. А.. Обліково-аналітичне забезпечення виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах. *Економіка і суспільство*. 2016. №6. С. 344–348.
4. Гончарук С.М., Бойко О.О. Сучасний стан та напрямки вдосконалення обліку виробничих запасів за національними та міжнародними стандартами. *Молодий вчений*. 2023. № 7 (119). С. 74-78. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-7-119-14>
5. Грищук Г.В. Облік витрат і контроль собівартості продукції рослинництва : дис. ... д-ра філософії : 071 – облік і оподаткування. НУБіП України. Київ, 2023. 230 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u145/dis_grishchuk.pdf
6. Добрунік Т.П., Кузнєцова О.В. Проблеми і напрямки розвитку аграрного сектору України в умовах економічної нестабільності. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-25>
7. Жук М.В., Пацарнюк О.В. Використання інструментів бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю в управлінні аграрними підприємствами в умовах ризиків та невизначеності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 16. С. 25-29.
8. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2021. 336 с.

9. Калюга Є.В., Грищуук Г.В. Внутрішній контроль виробничої діяльності малих підприємств: вітчизняна та міжнародна практика. *Економічний вісник університету*. Випуск № 57. С. 51-57

10. Коблянська І.О., Сіренко А.А., Коблянська Г.Ю. Методика і організація обліку та внутрішнього контролю запасів підприємства в системі управління активами. *Modern Economics*. 2018. № 7. С. 85—97.

11. Кудлаєва Н., Андрицька В. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління запасами. *Молодий вчений*. 2020. № 12 (88), 142-145. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-29>.

12. Кулик V., Карпенко Y. Процесно-орієнтоване управління виробничими запасами: обліково-аналітичні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. Випуск 9. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-01>

13. Макаренко Н. Оптимізація процесів управління запасами на підприємствах аграрної сфери. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2020. № 4 (86). С. 43-48. <https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/177>

14. Максименко І.Я., Іванченко А.Г. Особливості обліку виробничих запасів в управлінні діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7266> (дата звернення: 17.03.2024). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.9.42](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.9.42)

15. Маргасова В. Г., Вдовенко Н. М. Еволюція наукових поглядів на облік витрат і контроль собівартості продукції рослинництва. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 1 (7). С. 69–79. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/3380/3395>

16. Меліхова Т. О., Федоров І. О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз у системі управління фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. №2. С. 63—70.

17. Михайловина С. О., Підлубна О.Д. Організація внутрішньогосподарського контролю запасів на сільськогосподарських підприємствах. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 38. С. 131-136

18. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
19. Національні положення стандарти бухгалтерського обліку.
20. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
21. Пеняк Ю. С., Беляєва Л. А., Рудь О. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. Випуск 5. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-09-01>
22. Пеняк Ю. С., Рудь О. О. Актуальні проблеми управління виробничими запасами в умовах воєнного стану в Україні. *Сучасний стан, проблем та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем*: Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 172-175
23. Пікуліна О. В., Бобиль В. В., Мовчан М. В. Сучасні методи аналізу та управління виробничими запасами. *Науковий вісник ДДУВС*. 2021. № 3 (112). С. 304–310. DOI: 10.31733/2078-3566-2021-3-304-310.
24. Податковий кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
25. Поліщук О.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами аграрних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 42. С. 367-371
26. Польова Т.В., Охрей Т.С. Методично-організаційні особливості обліку виробничих запасів підприємств. *Економічний простір*. 2020. № 160. С. 124-128.
27. Рагуліна І., Нижня А. Облік та внутрішній аудит запасів на підприємстві. *InterConf*. 2021. Випуск 40. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/8138>
28. Савчук В., Садовська І., Богданюк О. Аналітичний контроль витрат виробництва і собівартості сільськогосподарської продукції. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*

(економічні науки). 2022. № 2. С. 60–63. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/268693>

29. Семенова С. М. Облік виробничих запасів і аналіз ефективності їх використання [монографія] / О. М. Шпирко, С. М. Семенова. – Київ : ВД «Артек», 2018. – 239 с

30. Степаненко О.І. Виробничі запаси: їх економічна природа та роль в господарській діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Випуск 47. 108-114.

31. Сухоносенко І.І., Гринь В. П. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 30. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-54>

32. Тесак О. В. Облікова політика щодо контролю за наявністю й використанням виробничих запасів. *Підприємництво і торгівля*. 2020. № 27. С.72-75. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-13>

33. Федірець, О. В., Даценко О. В., Кекало Є. О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 69-73. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-12>

34. Фурман І.В., Гонтарук Я.В. Теоретичні основи формування стратегії розвитку аграрних підприємств зернового напрямку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 80-87.

35. Хмельюк А.В., Черненко П.В. Організація обліку, контролю та аналізу виробничих запасів *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2023. № 1(6) С. 135-143.

36. Швець О., Сердюк О. Документування, облік та оприбуткування врожаю зернових культур. <https://buhplatforma.com.ua/article/9164-oblk-vrojaju-zernovih-kultur>

37. Шевченко Л. Я., Мулява В. Р. Сутність виробничих запасів, проблеми обліку та напрями його вдосконалення на підприємстві. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. № 4(102). С. 72–76. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-4\(102\)-72-76](https://doi.org/10.26642/ema-2022-4(102)-72-76)

38. Шевців Л.Ю., Тесляк М.М. Організація та методика обліку виробничих запасів як важливої складової оборотних активів підприємств. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. №5. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/5/>

39. Ясинська Н.О. Сутнісні характеристики виробничих запасів аграрних підприємств. *Сучасні проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах військового стану: тези доповідей підсумкової студентської конференції ФМОІТ, присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників*. ОНЕУ (10-12 квітня 2024 р). Одеса. ОНЕУ. 2024. С. 108-110.

40. Kulyk, V., & Karpenko, Y. (2023). Process-Oriented Management of Production Inventories: Accounting and Analytical Aspects. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, (9). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-01>

41. Svystun Lyudmyla, Kalinichenko Alina Інформаційно-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами підприємства з метою попередження кризи *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2023. Т. 2 (89). С. 118-123. doi:[https://doi.org/10.26906/EiR.v0i2\(89\).2943](https://doi.org/10.26906/EiR.v0i2(89).2943)